

Barnuppdraget i ord och bild

A close-up photograph of a young man with dark hair and a slight beard, looking out of the driver's side window of a car. The car's interior, including the seat and door panel, is visible. The background is slightly blurred, showing what appears to be a parking lot or a similar outdoor setting. The lighting is natural, suggesting daytime.

2015-03-23

Vad innebär brottet människohandel med barn

(brottsbalken 4 kap. 1 a §)

1. Personen eller personerna ska ha vidtagit en handelsåtgärd genom att till exempel rekrytera, transportera, överföra, inhysa eller ta emot ett barn.

2. Syftet i detta förfarande måste vara att barnet ska exploateras för sexuella ändamål, kriminalitet, tvångsarbete, eller annan verksamhet.

Straffskala mellan 2 – 10 år beroende på hur allvarligt brottet mot barnet är.

Människohandel med barn är ingen ny företeelse

- Världskongressen mot sexuell exploatering av barn i Stockholm 1996
- Barnsamarbetet inom Östersjöstaternas råd 1999, bildandet av ett barnsekretariat 2002
- Barn utsatta för sexuell exploatering i Sverige SOU 2004:71
- Över 100 hundra kinesiska barn kom till Sverige runt 2005. De sökte asyl och försvann efter några dagar. Vid samma tid identifieras pojkar från Östeuropa som begår brott tas av polisen berättar samma historia om hur de kommit hit. Information om att pojkar utnyttjas av asfialtläggare.
- Regeringens handlingsplan 2007/08:167
- Länsstyrelsen i Stockholm får 2009 får uppdraget att arbeta med samordning för att motverka prostitution och människohandel. Detta uppdrag utvidgas till att gälla alla ändamål 2011.

102 utländska barn identifierade som möjliga offer för människohandel av kommunerna

- Samtliga barn kom från utlandet
- Barnens ålder 3 – 17 år, varav 25 procent var 12 år eller yngre och nästan 50 procent 15 år eller yngre
- De flesta flickor var utsatta för människohandel för sexuella ändamål och de flesta pojkar utsatta i kriminalitet, tiggeri och arbete
- Drygt en tredjedel av barnen kom från land inom EU och knappt en tredjedel var ensamkommande asylsökande barn.
- Endast tolv procent av barnen vistades i Sverige med person som var legal vårdnadshavare.
- En tredjedel av barnen har försvunnit
- Idag finns uppgifter om ett ökat antal barn från Nordafrika kommit till Sverige. Barnen begår brott och det är inte ovanligt att barnen är i ålder 9-12 år. De söker asyl när de blir gripna och de kan ha flera identiteter dvs de har identifierats i andra länder eller på andra platser i Sverige.

Vilka är barnen?

- Barn med traumatiska upplevelser
- Barn som har skador efter misshandel
- Barn som är övergivna av dem som står dem nära
- Barn med erfarenhet att överleva på gatan
- Barn som ljar sig med förövaren
- Barn med dålig erfarenhet av myndigheter
- Barn som vägrar prata.
- Barn som försvinner på eget initiativ eller på andras dvs "kidnappas"

Många barn faller mellan stolarna

- Andras barn?
Myndigheter missar att barnen har samma rätt som alla andra barn som vistas i Sverige, när misstanke finns att barn far illa. Detta gäller oavsett om de söker asyl eller inte och också om de försvinner i processen.
- Barnet är ofta både offer och brottsling på samma gång
- Saknas metoder att bemöta barnen i det akuta skedet och det saknas adekvata boenden, som kan ta emot barn med ett stark skyddsbehov
- Mycket få barn får sin sak prövad i en rättegång ofta på grund av att det saknas kunskap och polisiära resurser att utreda och spana på dessa brott.
- Saknas samordning mellan myndigheterna

Nytt uppdrag till Länsstyrelsen februari 2014

1. Samordna myndigheter och andra berörda aktörer och sprida kunskap och metoder för att ge särskilt stöd och skydd till barn som är utsatta för människohandel och exploatering
2. Öka medvetenheten och påverka attityder för att skydda barn mot sexuell exploatering inom turism
3. Samarbeta med taxibolag och hotell- och restaurangbranschen med syfte att öka kunskap kring identifiering
4. Samarbete inom EU vad gäller rättigheter och skydd för utsatta barn

Vidtagna åtgärder

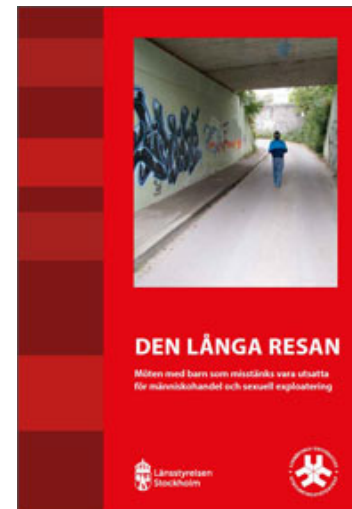
- Genomfört fyra nationella utbildningar under 2013
- Intervjuat boenden som har tagit emot barn där misstanke finns att de varit utsatta för människohandel
- Utbildningssatsning på åtta SIS-institutioner som idag får ta emot ett ökat antal ensamkommande asylsökande barn som begår brott
- Sammanställt och utvecklat kunskap till professionella inom myndigheter och organisationer som möter barnen
- RESEKURAGE
- Utbildningsfilm; taxi-, hotell- och restaurangbranschen

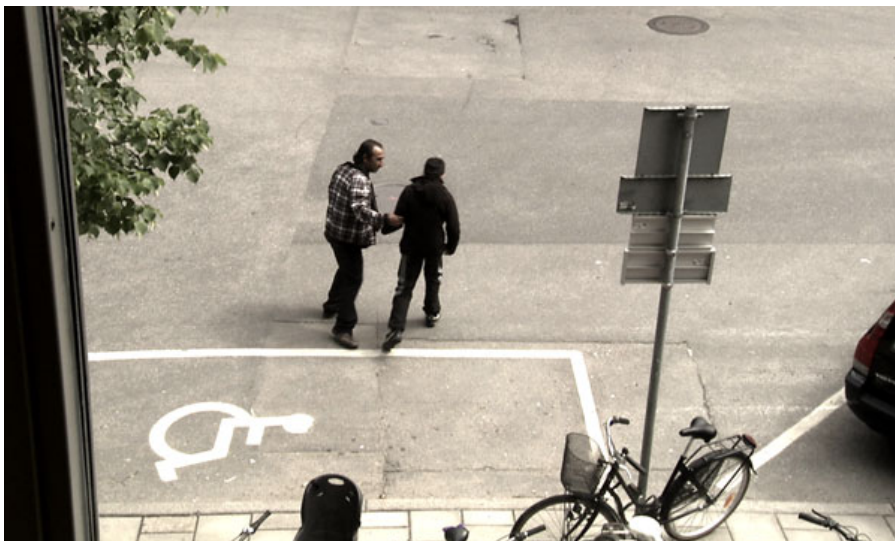
Verktyg att använda om misstanke finns att barn är utsatt för människohandel eller exploatering

Skriften ”Kan det vara människohandel?” har uppdaterats med mer kunskap kring identifiering, utredning och återvändande

Skriften ”Den långa resan möten med barn utsatta för människohandel och sexuell exploatering” om bemötande i den akuta utredningsfasen.

Två filmer:

”Bogdan – kan det vara människohandel?”

”Adam och Julia” om att upptäcka sexuell exploatering.

Implementering

- Resurser för att implementera den kunskap som nu är framtagen på **samtliga nivåer** inom de myndigheter och organisationer som möter barnen.
- Samordning och gemensamt ansvar krävs inom och mellan myndigheter i det operativa arbetet i att identifiera, utreda och säkerställa barnens rätt och i att fälla förövarna
- Resurser behövs till metodutveckling och forskning

Pågående implementering och framtida behov

- Socialstyrelsen, BBIC, "sex mot ersättning"
- Statens institutionsstyrelse, SIS
- Frivillig organisationer
- Taxi, hotell- och restaurangbranschen
- Migrationsverket
- Spetsgrupper (polis, åklagare, socialtjänst)

- FORSKNING

- Rättsvårdande myndigheter
- Sjukvården
- HVB-hem och gode män

Länsstyrelsen i Stockholm

Nationella sekretariatet

**MOT PROSTITUTION
& MÄNNISKOHANDEL**

Länsstyrelsens "Hotline"
tel: 010-223 11 40

Länskoordinatorerna

Återvändandeprojektet

Inkomna ärenden till "Hotline" 2014 till mars 2015

Antal? 102 ärenden varav 21 barn och 10 unga (18-20 år)

Vem ringer? Socialtjänst, Polis, Migrationsverket, frivillig organisationer, skolan, ambassader, sjukvården, allmänheten

Ursprungsländer/ barn? Öst-europa, Nord-Afrika

Ändamål: Sexuella (flickor) andra ändamål (pojkar)

Vilket stöd? Operativt metodstöd i ärenden. Länkning NMT och återvändandeprojektet

Syfte: Att barnet får sina rättigheter tillgodosedda

Identifiering

Utredning

Återvändande

■ IDENTIFIERING

- Hur och varför?

■ UTREDNING

- Boende
- Social utredning
- Förebygga att barn försvinner
- Operativ samverkan mellan myndigheter nationellt och internationellt

■ FRIVILLIGT ÅTERVÄNDANDE

- Barnets bästa i processen ”ett tryggt återvändande”
- Högt skydds- och säkerhetstänkande i hela processen
- Empowerment/ social inkludering

Vad kan ett tryggt återvändande bistå med?

Inför resan

- Information & stöd till socialsekreterare
- Länka till sociala myndigheter i hemlandet, social utredning/ vårdnadshavare
- Behovsinventering och matchning av stöd i hemlandet
- Resehandlingar, resplan och bokningar
- Riskbedömning

Under resan

- Ledsagning, hjälp vid transiteringar

Efter hemkomst

- Mottagande i hemlandet
- Individanpassade stödinsatser, Utbildning/ psykosocialt stöd/ medicinskt stöd
- Uppföljning och återkoppling

Exempel på ärenden:

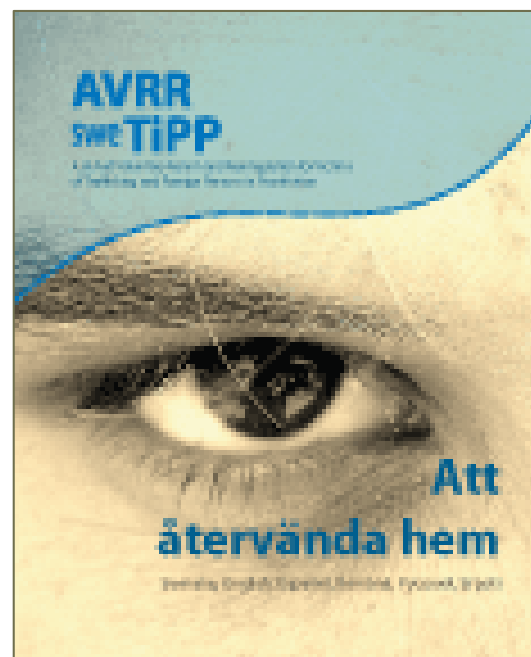
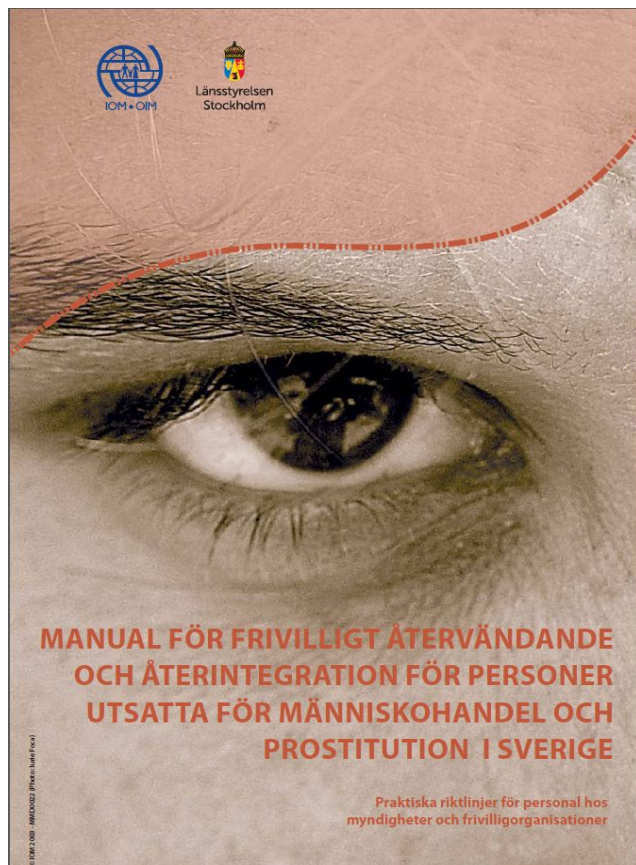
- 15-årig pojke som begår brott
- Oklar identitet. Reser utan vårdnadshavare
- Indikatorer på att han tvingas begå brott
- Omhändertagen av socialtjänsten
- Länkning NMT- samverkan med hemlandet
- Länkning hemlandets sociala myndigheter
- Vill återvända och får stöd via återvändandeprojektet
- Återintegrationsstöd i hemlandet

- Flicka 19 år som tvingas tigga och prostituera sig
- Framkommer att hon är 17 år
- Stöd av socialtjänsten
- Polisanmälan upprättas
- Länkning via NMT
- Hemlandets anti-trafficking myndighet har information i ärendet
- Hotbild
- Ett frivilligt återvändande

- Individuell återintegrationsplan:
- Komplement till hemlandets nationella stödstruktur för barn
- Boendekostnad: Delbetalning av hyran i 6 månader, för hennes mamma och två döttrar
- Utbildning: Studier i engelska och sekreterarskola
- Psykosocialt stöd: psykoterapi i ett år och familjestöd
- Medicinska kostnader: tandvård, läkarbesök
- Ekonomiskt bistånd till: mat, hygienartiklar, kläder, busskort

Konkreta rutiner och information till myndigheter och brottutsatta

Är du orolig för att ett barn är utsatt för människohandel/
exploatering?

Kontakta:

Nationella sekretariatet

**MOT PROSTITUTION
& MÄNNISKOHANDEL**

”Hot-line”

tel. 010-223 11 40

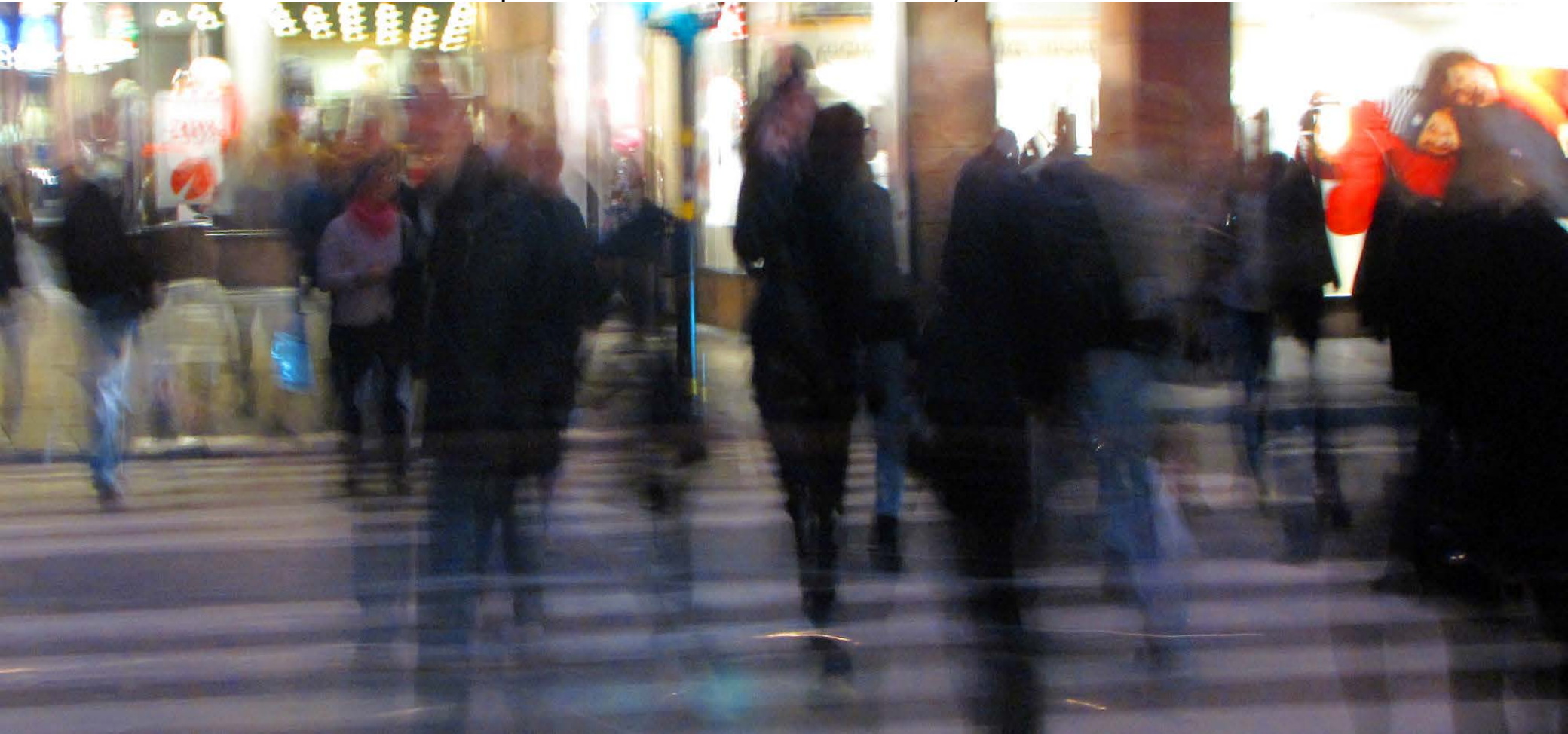
www.nmtsverige.se

Kontaktinformation:

Ingrid Åkerman

Charlotta Thorelius tel. 010-223 11 40

e-post: charlotta.thorelius@lansstyrelsen.se

www.lansstyrelsen.se/stockholm

Statistik återvändandeprojektet

- Aktualiserat: 37 ärenden (2013-2014)
- Ålder: 14-41 år
- 27 kvinnor och 3 flickor
- 4 män och 3 pojkar
- 24 för sexuella ändamål varav 3 även utnyttjats för andra ändamål (tiggeri)
- 2 för tvångsäktenskap, 1 för hemarbete (au-pair)
- 3 flickor aktuella, varav 2 tvångsäktenskap/MH och 1 för sexuella ändamål
- 3 pojkar för andra ändamål, tiggeri och kriminalitet
- 4 män aktuella för andra ändamål, bärplockning och tiggeri
- Ursprungsländer: Rumänien, Bulgarien, Serbien, Dominikanska republiken, Ungern, Polen, Slovakien, Litauen, och Nepal